

Р Е Ш Е Н И Е

№ 27

гр. София, 08 април 2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, Наказателна Колегия, трето наказателно отделение, в публичното съдебно заседание на седемнадесети януари, две хиляди и тринадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Цветинка Пашкунова

ЧЛЕНОВЕ: Даниела Атанасова

Красимир Шекерджиев

при участието на секретаря Лилия Гаврилова и прокурора Атанас Гебрев, като разгледа докладваното от съдия Шекерджиев КНД №2162 по описа за 2012 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството пред ВКС е било образувано въз основа на касационен протест на прокурор при Апелативна прокуратура- гр.Варна срещу решение №109 от 29.10.2012 г., постановено по ВНОХД №56/2012 г. по описа на Апелативен съд- гр.Варна.

С решението е потвърдена изцяло присъда №4 от 17.01.2012 г., постановена по НОХД №1294/2010 г. по описа на Окръжен съд- гр.Варна, с която:

- подсъдимата В. Х. Р. е призната за невиновна и оправдана по обвинението през месец декември 2006 г., в качеството си на главен проектант на част „Архитектурна” на технически инвестиционен проект за промяна на предназначение на част от магазин в банков офис „ПИБ”- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк” №80-82, като е изготвила чертеж на фасада в част „Архитектурна” е допуснала нарушение на чл.33, ал.1, т.3, чл.32, във вр. с чл.28, ал.2, т.1, чл.19, ал.3, т.1 и чл.21, ал.1, т.3 от Наредба №4/2001 г, през същият период чрез изготвяне на обяснителна записка към част „Архитектурна” е нарушила чл.30, ал.1 и чл. 34 от Наредба №4/2001 г. и през същият период чрез изготвяне на част „Архитектурна” е нарушила чл.30, ал.1 и чл. 34 от Наредба №4/2001 г. е допуснала нарушение на чл.28, ал.2, т.1, чл.32 и чл.33, ал.1, т.3 от Наредба №4/2001 г., с което поради немарливо изпълнение на правно- регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинила смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

- подсъдимият В. Н. Р. е признат за невиновен и оправдан по обвинението в качеството си на проектант на част „Архитектурна” на технически инвестиционен проект за промяна на предназначение на част от магазин в банков офис „ПИБ”- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк” №80-82, като е изготвил чертеж на фасада в част „Архитектурна” е допуснал нарушение на чл.33, ал.1, т.3, чл.32, във вр. с чл.28, ал.2, т.1, чл.19, ал.3, т.1 и чл.21, ал.1, т.3 от Наредба №4/2001 г, през същият период чрез изготвяне на обяснителна записка към част „Архитектурна” е нарушил чл.30, ал.1 и чл. 34 от Наредба №4/2001 г. и през същият период чрез изготвяне на част „Архитектурна” е нарушил чл.30, ал.1 и чл. 34 от Наредба №4/2001 г. е допуснал нарушение на чл.28, ал.2, т.1, чл.32 и чл.33, ал.1, т.3 от Наредба №4/2001 г., с което поради немарливо изпълнение на правно- регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинил смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

- подсъдимият К. С. В. признат за невиновен и оправдан по обвинението в качеството си на проектант към ТД ЗЗД „Акант”- Варна, изготвящ техническата документация по част „Архитектурна” на Технически инвестиционен проект за промяна на предназначение на част от магазин в банков офис „ПИБ”- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк” №80-82 през месец декември 2006 г. е изготвил чертеж на фасада, като нарушил чл.33, ал.1, т.3, чл.32, във вр. с чл.28, ал.2, т.1, чл.19, ал.3, т.1 и чл.21, ал.1, т.3 от Наредба №4/2001 г., през същият период е изготвил обяснителна записка, като нарушил чл.30 и чл.34 от Наредба №4/2001 г. и през същият период е изготвил част от технически инвестиционен проект, като нарушил чл.28, ал.2, т.1, чл.32 и чл.33, ал.1, т.3 от Наредба №4/2001 г. с което поради немарливо изпълнение на правно- регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинил смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

- подсъдимият Ж. И. Н. признат за невиновен и оправдан по обвинението в качеството си на квалифицирано лице, упражняващо технически контрол по част „Конструктивна” на Технически инвестиционен проект за промяна на предназначение на част от магазин в банков офис „ПИБ”- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк” №80-82 през месец януари 2007 г. е дал оценка за съответствие, като одобрил обяснителна записка, като нарушил чл.142, ал.8, във вр. с ал.5, т.3 и т.5 ЗУТ и поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинил смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

- подсъдимата Н. К. Л., призната за невиновна и оправдана по обвинението в качеството си на участъков архитект на Район „Одесос”, гр.Варна, зам. председател на РЕСУТ и докладчик по молба за разглеждане на Технически инвестиционен проект за промяна на предназначение на част от магазин в банков офис „ПИБ”- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк” №80-82 дала оценка за съответствие на проекта със съществените изисквания на строежите, като неправилно докладвала и приела, че са спазени изискванията на чл.169, ал.1 ЗУТ поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинил смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

- подсъдимата С. И. К. е призната за невиновна и оправдана по обвинението в качеството си на управител на „Гарант Консулт“ ЕООД- гр.Варна, осъществяващ строителен надзор на обект офис „ПИБ“- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк“ №80-82 като не уведомила архитектите П. Й. и С. О. за започване на строежа допуснала изпълнението му да не е съобразено с чл.169, ал.1 ЗУТ, с което нарушила чл.168, ал.1, т.3, ал.7, чл.154, ал.2, т.5 ЗУТ и поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинил смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

- подсъдимият П. Г. Т. признат за невиновен и оправдан по обвинението в качеството си на инженер- конструктор към „Гарант Консулт“ ЕООД Варна и консултант- строителен надзор на обект офис „ПИБ“- клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк“ № 80-82 в периода месец юни- октомври 2007 г. като не е изпълнил ефективен строителен надзор и е допуснал изпълнението на строителството в посочения обект да не е съобразено с изискванията на чл.169, ал.1 ЗУТ и като нарушил чл.168, ал.1, т.3 и ал.7 и чл.154, ал.2, т.5 от ЗУТ поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност на 02.01.2008 г. е причинил смъртта на Г. А. В.- престъпление по чл.123, ал.1 от НК.

С присъдата първостепенният съд е преценил, че изетите по делото като веществени доказателства предмети трябва да бъдат унищожени след влизането ѝ в сила.

В касационният протест и допълнението към него се правят оплаквания за допуснати съществени нарушения на процесуални правила, свързани с оценка на събраните доказателствени материали и липса на отговор в мотивната част на въззивното решение на направените с въззивния протест възражения. Наред с това се поддържа, че въззивният съд е допуснал с потвърждаването на изцяло оправдателната първоинстанционна присъда и нарушения на материалния закон.

Оспорват се изводите на първостепенния и въззивния съд по отношение на задълженията, които са съществували за подсъдимите Р., Р., В., Т., К. и Н., като се поддържа, че всеки един от тях е трябвало във връзка с поетите ангажименти да обследва козирката, намираща се над входа на сградата, да констатира това, че същата е опасна и може да се срути. Оспорват се изводите, че този елемент е декоративен елемент, като се твърди, че същата е конструктивен елемент, който е свързан с цялата конструкция и се моли да бъдат възприети изводите на приетите по делото комплексни строителни експертизи по този въпрос. Поддържа се, че с игнорирането на този елемент, при изпълнение на ангажиментите на подсъдимите (без подсъдимата Л.) е допусната груба професионална небрежност, която е довела до настъпването на смъртта на пострадалата Г. В.. На тези основания се моли атакувания въззивен съдебен акт да бъде изцяло отменен, а делото върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В касационното съдебно заседание представителят на държавното обвинение поддържа протеста и моли да бъде уважен по съображенията, изложени в него.

Защитата на подсъдимите Р. и Р. моли касационният протест да не бъде уважаван, като поддържа, че в хода на производството не са допуснати съществени нарушения на процесуални правила. Твърди, че съдилищата са направили пълен анализ на доказателствените материали и са достигнали до верните изводи, че тези подсъдими не са били ангажирани с изготвяне на проект, който е включвал екстериора на обекта, респективно не са имали ангажимент да изследват козирката. Моли да се отчете, че тази козирка не е била само над обект „ПИБ“, но и над съседен банков офис.

Защитата на подсъдимата К. предлага да бъде оставено в сила решението на въззивния съд. Моли да бъде отчетено, че строително-монтажните работи (засегнали козирката) са започнали в неустановен момент, въз основа на договор без дата, подписан в гр.София.

Защитата на подсъдимия Т. моли протеста да бъде оставен без уважение, като съдът приеме, че липсва причинна връзка между поставянето на вентилируема фасада и падането на козирката, довело до смъртта на пострадалата.

Повереникът на частните обвинители и граждански ищци предлага касационния протест да бъде изцяло уважен, като бъде прието, че с атакувания съдебен акт въззивният съд е допуснал съществени нарушения на процесуални правила, нарушил е материалния закон и не е отговорил на важните въпроси в това производство. Оспорва се тезата на защитата, че всеки един от подсъдимите (с изключение на подсъдимата Л.) не е имал професионален ангажимент да изследва падналата козирка, като се поддържа, че всеки един от тях като не е осъществил професионалните си ангажименти и по този начин е допринесъл за настъпването на обществено-опасния съставомерен резултат. На това основание се предлага атакувания съдебен акт да бъде изцяло отменен, а делото върнато за ново разглеждане от друг състав на първостепенния съд.

Подсъдимите В., Н. и Т. поддържат казаното от защитниците си и молят да бъде потвърдено въззивното решение.

Върховният Касационен Съд, Трето наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт, установи следното:

Протестът е основателен.

По направените оплаквания за допуснати съществени нарушения на процесуални правила

Касационната инстанция възприе изцяло изводите на предходните съдебни състави по отношение на осъществените при промяна на предназначението на обект магазин в банков офис „ПИБ“ АД-клон Варна, намиращ се на ул. „Приморски полк“ №80-82 строително-монтажни работи, времето на извършването им, начина на осъществяването им и материалите, с което това е направено. Правилно са били изяснени състоянието на падналата конзола (козирка) непосредствено преди срутването ѝ и причините за това. Правилно са били установени и фактите, относими към съпричасността на всеки един от подсъдимите към изготвянето на строителната документация, представянето ѝ пред компетентните общински власти, получаването на разрешение за осъществяване на строежа и участието на всеки един от тях във фактическото извършване на строително-монтажните работи, оценката на изработения проект и надзора върху изпълнението му. Вярно са били възприети времето и мястото на настъпване на общественоопасния резултат- смъртта на пострадалата Г. В. и причините за настъпването на смъртта ѝ.

По отношение на посочените обстоятелства първостепенният съдебен състав е направил задълбочен и верен доказателствен анализ и същият правилно е бил изцяло споделен и от въззивната инстанция.

Основен за изхода на това производство е въпросът за това дали падналата козирка представлява конструктивен елемент на сградата или е архитектурен детайл. От отговора на този въпрос може да бъде направен извод за задълженията на всеки един от подсъдимите, свързани с осъществяване на професионалната им функция- на проектанти, конструктори и лица, осъществяващи строителен надзор на обекта.

Въззивният съд е възприел изцяло изводите на първостепенния съд по отношение на това, че процесната конзола (козирка) е представлявала архитектурен детайл, а не конструктивен елемент и е преценил, че този детайл не е било необходимо да бъде отразен в техническия проект, съставен от подсъдимите Р. в изпълнение на договора между „ПИБ” АД и ЗЗД „Акант”. Приел е, че разработването на този елемент от сградата е трябвало да бъде изпълнено в процеса на строителство като част от работния, а не техническия проект.

Тези изводи на съда не могат да бъдат споделени. Действително в разпоредбите на ЗУТ и Наредба №4/2001 г. липсват конкретни разпоредби, от които да може да бъде изведена легална дефиниция за това дали конкретната конзола (козирка) представлява конструктивен елемент на сградата или е архитектурен детайл. Отговорът на този въпрос може да бъде даден въз основа на заключенията на приетите в хода на воденото наказателно производство комплексна строително-техническа експертиза и фракто-диагностична строително-техническа конструктивна експертиза и дадените в в хода на проведеното съдебно следствие пред първостепенния съд разяснения от експертите. По отношение на този въпрос те са категорични, че този елемент от сградата е свързан с нейната конструкция и е неразделна част от нея, респективно, че няма основание да бъде възприет като архитектурен детайл. Конзолата е била част от конструкцията на сградата още към момента на построяването ѝ- през 1966 г., когато от съответните строителни книжа е установен вида на свързването с основната конструкция и конкретните ѝ конструктивните елементи. Именно отразяването на конзолата като част от конструкцията е дало възможност на експертите да отговорят и на поставените задачи и да очертаят осем предпоставки, които са причинили падането на елемента.

При тези доказателствени материали неправилно въззивният съд е преценил, че конзолата е архитектурен елемент и е трябвало като такъв да бъде включен в работен проект по смисъла на чл.139, ал.1, т.3 ЗУТ и чл.22 от Наредба №4/2001 г., а не в техническия проект по смисъла на чл.148, ал.4 ЗУТ. Въз основа на неправилната оценка на естеството на тази част от сградата, въззивният съд е изградил и неправилни изводи за професионалните задължения на всеки един от подсъдимите, имащ отношение към изпълнението на строителните работи по обекта. Така неправилно съдът е преценил, че съгласно сключения между „ПИБ” АД и ЗЗД „Акант” договор от 10.10.2006 г. за изготвяне на пълна техническа документация на обекта с цел преустройството на помещението от част от магазин в банков клон за подсъдимите Р. не са възниквали задължения два извършат цялостна оценка на строителния обект и да констатира състоянието на съществуващата конзола. Вярно е, че неизправностите по нея не са възникнали по време на извършване на строителните работи, но те са могли да бъдат установени при подготовката на техническия проект и да бъдат отстранени след това при изпълнението му.

В тази връзка не може да бъде възприета тезата на подсъдимите Р., че техния ангажимент е бил единствено да подготвят технически проект за интериора на помещението, но не и на екстериора му защото от обсъдения договор е видно, че те е трябвало да изготвят пълната техническата документация за исканото преустройство, което включва документацията за целия обект, а не само за части от него. Вярно е, че по делото има множество доказателства, въз основа на които може да бъде направен извод, че е съществувала договореност тези подсъдими да се занимават само с интериорната част на помещението, но не и екстериорните решения, но от сключения от тях договор (относим към изготвяне на пълна техническа документация за целия обект и получаване на съответното разрешение за строеж) следва извод, че тяхното субективно възприятие за поет ангажимент не е отговаряло на действителната им задача.

Не могат да бъдат споделени и изводите на съда за това, че възложителят е сключил договор с „Ф. АС” за осъществяване на строително-монтажни работи по екстериора на клоновете на банката, като по този начин са били диференцирани задачите, свързани с преустройство на сградата. Напротив, от събраните в хода на производството доказателствени материали се установява, че осъществените от фирма „В. 90” строително-монтажни дейности по външната част на помещението (въз основа на договор на тази фирма с ЕТ „Е. М.”, който от своя страна бил в договорни отношения с „Ф. АС”) се установява, че практически е липсвал проект (било технически или работен) за извършването на тези дейности. Те са осъществени без да бъде изготвен такъв и при липса на всякаква оценка на елементите на конструкцията на сградата и начина на изпълнение на преустройството. Доколкото конзолата е конструктивен елемент тя задължително е трябвало да бъде част и от изготвения технически проект, които без съмнение е трябвало да бъде изпълнен от подсъдимите Р.

Касационната инстанция категорично не може да сподели и изводите на въззивния съд за това, че подсъдимият Р. (като архитект, който е авторизирал техническия проект, тъй като Р. нямала пълна проектантска правоспособност) може да носи отговорност само за извършените от него действия по изработването на проекта. Напълно погрешен е извода, че той не носи отговорност за действията на подсъдимата Р., защото тя сама изготвяла проекта. След като той е подписал техническия проект (като архитект с пълна проектантска правоспособност) за него е съществувало задължението да го провери (ако не го е изготвил) и да го подпише само ако е съгласен с отразеното в там. Това, че той не го е направил не е формално основание да бъде препятствана възможността подсъдимият Р. да носи наказателна отговорност, защото не е работил по проекта.

С неправилния анализ на доказателствата, относими към въпроса за това дали конзолата е трябвало да бъде изследвана при изготвяне на техническия проект и включена в него като конструктивен елемент на сградата съдът е допуснал съществено нарушение на процесуални правила, което е довело и до неправилни изводи във връзка със задълженията на всеки един от подсъдимите, по отношение на които е атакуван постановения въззивен съдебен акт. Ето защо касационната инстанция прецени, че е налице касационното основание по чл.346, ал.1, т.2 НПК и атакувания въззивен съдебен акт трябва да бъде отменен, а делото върнато за ново разглеждане от друг състав на съда.

Неправилната преценка на въззивния съд по отношение на естеството на падналата конзола и необходимостта тя да бъде разглеждана като част от конструкцията на сградата е засегнала съдебния акт по отношение на необходимостта да бъде правена преценка за конкретните професионални задължения на всеки един от подсъдимите във връзка с осъществяване на извършваните строително-монтажни работи. Няма спор, че решаващият съд при съществуващото обвинение за извършване на престъпление по чл.123 НК е необходимо да прецени осъществените от всеки един от подсъдимите действия или бездействия с оглед професионалната им компетентност, произтичаща от конкретните им задължения, да ги съпостави с настъпилото произшествие-падането на конзолата и причините за настъпването му и да съобрази наличието на пряка причинно-следствена връзка между осъществените от всеки от подсъдимите действия и настъпилия общественоопасен резултат. Това не е било направено с въззивния съдебен акт, защото съдът, след като неправилно е приел, че никой от подсъдимите не е имал ангажимент да изследва конзолата или следи за изпълнението на монтажните работи по екстериора на сградата и в атакуваното въззивно съдебно решение въобще не са излагани мотиви по отношение на наличието или липсата на причинна връзка между действията на привлечените към наказателна отговорност лица и смъртта на пострадалата Г. В..

С оглед пълнота на изложението трябва да бъде отбелязано и това, че оплакването за непълнота на мотивите на въззивния съд е основателно. Действително съдът е възпроизвел напълно и подробно установените от първостепенния съд факти, като не е дал конкретни отговори на направени с въззивния протест възражения по отношение на всеки един от оправданите подсъдими. Практически въззивният съд е допълнил мотивите на постановения първостепенен съдебен акт единствено със съждението, че случилото се представлява класическо случайно деяние по смисъла на чл.15 НК, тъй като пострадалата се е намирала случайно под козирката, в частта и над офиса на „ПИБ“ АД и ако е била на друго място под същата козирка отговорността е нямало да бъде носена от подсъдимите. Това съждение е от една страна невярно, а от друга необосновано, тъй като в нито една част от въззивния съдебен акт съдът не е приемал, че който и да е от подсъдимите е извършил нарушение на нормативни правила при осъществяването от него професионална дейност и не е изследвал въпроса за наличието на пряка причинна връзка между поведението на подсъдимите и настъпилия общественоопасен резултат. При това положение няма как да бъде направен извод за това, че инкриминираното произшествие представлява случайно деяние по смисъла на чл.15 НК, респективно, че привлечените към наказателна отговорност лица не са могли или не са били длъжни да предвидят настъпването на общественоопасните последици-смъртта на пострадалата В..

На тези основания касационният съд прецени, че постановеният въззивен съдебен акт трябва да бъде отменен в атакуваната му част, относима към всички подсъдими с изключение на подсъдимата Л.. Постановената изцяло оправдателна присъда по отношение на нея не е протестирана, респективно е влязла в сила и при новото разглеждане на делото от друг състав на въззивния съд подсъдимата Н. Л. не трябва да участва в производството, тъй като вече няма качеството на подсъдима в производството.

Доколкото бяха констатирани съществени нарушения на процесуални правила, налагащи отмяна на атакувания въззивен съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на съда касационната инстанция намира за безпредметно да обсъжда отразените в протеста доводи, относими към оплакванията за допуснати съществени нарушения на материалния закон.

Така мотивиран, Върховният касационен съд, Трето наказателно отделение на основание чл.354, ал.1, т.4 във вр. с ал.3, т.2 НПК

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ в атакуваната му част решение №109 от 29.10.2012 г., постановено по ВНОХД №56/2012 г. по описа на Апелативен съд- гр.Варна.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на Апелативен съд- гр.Варна.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.